

СТАНОВИЩЕ
от доц. д-р Петя Иванова Несторова
ПУ „Паисий Хилендарски“

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

в област на висше образование **2. Хуманитарни науки**

професионално направление **2.1. Филология**

Автор: *Малина Георгиева Стойчева*

Тема: „Техники за разширяване на простите групи със съществително име в състава им“

Научен ръководител: *проф. д-р Руска Станчева – ИБЕ „Проф. Л. Андрейчин“*

Синтаксисът е научна територия, в която има още много неразрешени въпроси. Именната фраза е обект на изследване от дълго време и продължава да привлича интереса до днес. Тя е актуална и към момента поради това, че може да бъде разработена от различна теоретична гледната точка и по различни критерии за откриване на главна и подчинена съставка, а оттам и с различна репрезентация на формалната ѝ структура.

В дисертацията си Малина Стойчева представя техниките на разширение на прости синтактични групи със съществително (като опора или разширение), като избира да работи с теоретичната рамка на депendentната граматика.

Избраната методика е подходяща за изпълнението на всички поставени задачи. Сравнителният и аналитичният метод са използвани и в трите глави на дисертацията, докторантката представя конкуренцията и разликите между конституентната граматика, депendentния подход и традиционните теоретични постановки в прилагането на критерии за опора и разширение в изследваните именни фрази, както и във формалното им описание. Това се наблюдава в теоретичната част и в практическата работа по темата.

Дисертацията съдържа класическите увод, три глави и заключение. Още в съдържанието Малина Стойчева ясно показва умението си да структурира много добре текста. Разбивките по раздели и параграфи са изчерпателно информативни и постъпателно разгръщат идеите ѝ. Това говори за яснота, разбиране и добра научна подготовка.

В увода се съдържа необходимата информация за структурата на дисертацията, използваната терминология, обект, цели, задачи и методология на изследването.

Докторантката ясно заявява, че целта на нейната научна разработка е изследване на „възможните техники на разширение на простите синтактични групи със съществително в рамките на съвременните модели на граматиката на зависимостите с оглед на реални употреби, примери за които са извлечени от Българския национален корпус“. Тя включва всички фрази с опора съществително име, както и случаи, в които съществителното е разширение, или както тя го определя – модификатор, във фразата с опорна дума друга част на речта. За изпълнението на тази цел Малина Стойчева формулира шест основни задачи за изпълнение. Изключително важно

за точното очертаване на обекта на изследване е направеното научно разграничение между фраза от две съществителни и съставна лексикална единица, която се състои от две съществителни.

В първа глава докторантката показва отлично познаване на теоретичните изследвания по темата в научната литература (в исторически и в съвременен план), което доказват многото монографии и статии по темата, цитирани и използвани в проучването – 76 на брой. Малина Стойчева представя широк спектър от мнения по въпроса за структурата на именната фраза, като цитира езиковеди у нас и в чужбина, писали по този въпрос. Отлично впечатление прави, че докторантката познава работата на езиковеди от различни теоретични школи (които към момента са популярни и в България и в които работят наши езиковеди), като задълбочено представя и сравнява различията в идеите им и в използвания теоретичен апарат.

Изборът на депendentната граматика като теоретична основа е оправдан, тъй като тя дава възможност за формализиране на структурата и по-ясно представяне на всички възможни позиции на съществителното и неговите разширения в изследваните фрази. Основната задача е да се изгради теоретичен модел на българската именна фраза. За целта във втора глава докторантката аналитично представя основната теоретична рамка на депendentната теория, както и теоретичните изследвания на световни и български лингвисти, за да отговори на въпроса за потенциалните структурни свойства на разширените групи със съществително в състава си в българския език.

Трета глава показва изследователската дейност и практическите резултати, до които докторантката е стигнала. В пълнота са коментирани изследваните групи, техните предпоставени, задпоставени разширения, както и разширенията между главния и подчинения член.

Докторантката показва уменията си да структурира научната информация, да я анализира и да я поднася подходящо йерархизирана. Тя разглежда теоретичния и емпиричния материал с разбиране и вещина. Малина Стойчева изказва ясно своето мнение и аргументира всяка своя позиция. Показва самостоятелно мислене и овладяна терминология.

Дисертацията има много достойнства: отлично разработена структура с логична методическа и научна последователност; овладян научен език и изказ, който е достъпен и в същото време професионално издържан; ясно, коректно и точно обяснение на използваната специализирана терминология. Текстът съдържа всички необходими части, в които докторантката демонстрира умения за аналитично изведени резултати и изводи. Много добро впечатление прави, че Малина Стойчева представя и аналитично коментира теоретичните разработки по темата си, като изчерпателно очертава научната рамка, а в третата част тя демонстрира и уменията си да анализира ексцерпирания материал чрез избраната научна рамка.

Приносите на труда са правилно формулирани от докторантката. Дисертацията е приносна както в научен, така и в практико-приложен план. Целите и задачите са постигнати и отлично изпълнени в представеното изследване.

Публикациите по темата са три на брой и отговарят на изискванията по процедурата. Те са публикувани в сп. „Български език“. И трите статии засягат проблеми, които по-късно влизат в отделни части на дисертацията като проучване и резултати. Тук докторантката показва уменията си да вмести научното изследване в микрополето на статията, където отново демонстрира много добър научен изказ.

Авторефератът обобщава основния текст на дисертацията и съвсем точно отразява нейните части.

Бих препоръчала на докторантката, когато реши да публикува текста, да не пропуска факта, че притежателните клитики търсят членната морфема, но има и изключения. Съществителните със семантика роднински връзки не се членуват, въпреки наличието на притежателна клитика – *сестра ми, майка ти, баща ни* и т.н. Също така би било добре Малина Стойчева да сподели колко са ексцерпирани примери, с които е работила и върху които гради своите изводи.

В заключение искам да кажа, че дисертационният труд *съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката.*

Дисертационният труд показва, че докторантката Малина Стойчева **притежава** задълбочени теоретични знания и професионални умения и **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради изложеното становище убедено давам своята *положителна оценка* за проведеното изследване, представено от дисертационния труд, автореферата, постигнатите резултати и приноси, и *предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“* на Малина Стойчева в област на висше образование **2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология.**

20.05.2026 г.

Изготвил становището:
доц. д-р Петя Несторова